

Riksteatrets kravspesifikasjon for nye kulturhus

Dette er en spesifikasjon for bygging av nye kulturhus som dekker de tekniske kravene Riksteatret stiller til nye spillesteder. Det er viktig å påpeke at spesifikasjonen dekker flere behov innen scenekunst, blant annet teater, dans og musikk. Kravene bygger på Riksteatrets lange erfaring og på moderne prinsipper som tar hensyn til brukerne både på og bak scenen.

Riksteatret svarer gjerne på spørsmål om denne spesifikasjonen og kan bidra med råd i forbindelse med oppføring og rehabilitering av scenekunsthus.

NB – ved bruk av innholdet i spesifikasjonen skal Riksteatret alltid informeres på forhånd.

I spesifikasjonen oppgir vi ikke produktnavn eller eksempler på leverandører, men ved henvendelse gir vi gjerne eksempler på produkter vi har gode erfaringer med.

Utarbeidet og revidert 7.1.2020

Riksteatret, Oslo

Scenen

Scenen skal være rektangulær, og målene som er oppgitt, inkluderer **ikke** permanente bygginstallasjoner som ventilasjon, strømskap, patch-skap, osv.

Mål - Scenerom

Hva	Mål	Kommentar
Scenerom bredde	Over 20 m	Inkludert sidescener min. 7 m takhøyde
Scenerom bredde	Over 10 m	Avstand fra bakvegg til innside prosceniumsåpning. Må være mulighet for 1 m passasje bak bakerste trekk.
Prosceniumsåpning	Høyde: 5 til 6 m	Viktig at høyden kan bli justert i forhold til dekorasjon og siktinkler fra sal. Høyden kan justeres med en prosceniumskappe.
	Bredde: 10 til 12 m eller mer.	Viktig at prosceniumsåpning er avstemt med bredden på publikumsradene slik at siktinklener er optimale for alle i salen. Bredden må kunne justeres med bein e. l..
Sidescener	4 m bredde x scenedybde	Fri plass til kostumeskift, dekorasjonselementer, rekvisitter annen teknikk, ut over husets eget inventar og utstyr. I tillegg skal det være plass til rømningsveier.

Overflater i scenerommet

Gulvoverflaten får den største slitasjen på en scene, den er utsatt for skruing, skader fra dekorasjoner, maling, rigg og inn- og utlast. Det viktigste er å velge et gulv som tåler bruken og at man beregner jevnlig sliping / bytting av gulv.

Til kulturhus har vi god erfaring med langtidstørket furubord, som tåler slitasje bra.

Hva	Mål	Kommentar
Gulv	Støydempet, min. 50 mm tykkelse, flytende og fjærende.	Gulvet må være solid i den forstand at det kan byttes ut, slipes og behandles på nytt i flere intervaller. Gulvet må være sort matt og må kunne skrues i for feste av div. scenetekniske elementer.
Vegger	Gode opphengsmuligheter i sidevegger for feste av dekor, midlertidig kabling o.a.	Alle vegger i scenerommet må være sorte og ta hensyn til akustikk.

Snorloft/ scenetak – Scenerom

Alle heisbare installasjoner, som trekk, punkttrekk, taljer osv. skal være motorisert. Plassering av manøvreringsstasjonen må være fleksibel og ha god sikt til scenen, monitorer skal kun brukes som støtte / hjelp.

Trekkene skal ha \varnothing : 48.3 mm² rundt rør som passer til standardiserte oppheng.

Alle installasjoner skal installeres etter oppdaterte standarder, lover og forskrifter.

Løfteinstallasjoner - Trekk

Hva	Mål	Kommentar
Total høyde trekkposisjon.	Minimum 10 m	Høyde fra gulv til underkant av trekk i topposisjon.
Lystrekk	Sal: 2 x 750 kg	Min. 1 stk. trekk som kan gi en vinkel på 45° vertikalt og dekker hele prosceniumsåpningen, min. 5 m fra prosceniumsåpning / scenekant.
	Scene: 500 – 750 kg	Ett lystrekk for hver ca. 1,5 - 2 m i dybden. Der andre trekk innenfor prosceniet er lystrekk. Trosse el. punkttrekk er ikke et alternativ.
Scenetrekk/ fritrekk	Kapasitet: 250 – 500 kg	Trekkstengene bør være min. 2 m lenger enn prosceniumsåpningen på begge sider. Det bør også være mulighet for forlenging når det er nødvendig.
	Avstand: hver 40 cm	Anbefalt avstand mellom trekk bør ikke være større enn 40 cm.

Oppheng til bruk for kino, scenekunst, konsert ol.

Hva	Mål	Kommentar
PA oppheng	2 x 750 - 1.000 kg.	Opphengene må være i eller svært nære prosceniumsåpning
	For kino	Anbefaler høyttalere som står på gulv og kan trilles ut av sceneområdet. Dersom de henger, må de kunne rigges raskt ned.
Kinolerret	På rull eller flyttbart.	Må ikke skape større avstand enn maksimum 40cm mellom to ledige scenetrekk og kunne heves slik at underkant er i samme høyde som scenetrekkene.
Akustikkflåter	Mulig å henge inndekning eller andre elementer under.	Må ikke skape større avstand enn maksimum 40 cm mellom to ledige scenetrekk og kunne heves slik at underkant er i samme høyde som scenetrekkene.

Scenerommet

Adkomst	Med lys- og lydsluser	Bør være lys- og lydsluser mellom scene og tilstøtende rom, slik at ikke lys og lyd strømmer inn på scenen om døren brukes under forestilling.
Vann		Tilgang på vann i nærhet av sceneområdet.
Kabelluker	For midlertidig oppbevaring av kabler, slik at disse ikke er i veien på gulv.	Plasseres i dybderetningen på hver side av scenen i overgangen mellom scene og sidescene.
Innlasting av utstyr	Dør på min. 3 x 2,5 meter på bak- eller sidescene. Fortrinnsvis via magasin i umiddelbar nærhet til scenen.	Lasterampe som er regulerbar og ca. 1,20 m over bakkeplan, slik at utstyr kan trilles direkte inn fra lastebil. Strømuttak for motor/kupevarmer ved innlasting. På lasteområdet må det monteres værtetting.
Lager / magasin		Riksteatret trenger som regel ca. 30 m ² til lagring av kasser, rekvisitter ol. I direkte tilknytning til scene. Rommet må være dimensjonert i forhold til husets størrelse.
Brannmelder		Må kunne håndtere scenerøyk og pyrotekniske effekter i sceneområdet og tilstøtende rom og sal i henhold til regelverk.
Tilstøtende dører til scene / sal.		Må fortrinnsvis ha lyd- og lyssluse, ikke generere egenstøy fra hengsler eller låssystemer.
Arbeidsllys / Vaskelys		Må kunne slås av/på fra sceneområde og FOH
Nøddlys		I henhold til regelverk.
Vedlikehold og kontroll	Vedlikehold og kontroll i henhold til gjeldende forskrift.	Fast bemanning til scene og teknikk og årlig vedlikeholdsplan

Strøm

Viktig at det er skilletrafoer mellom strømkursene som brukes av lys og lyd, for å forhindre indusert støy.

Hva	Mål	Kommentar
Strøm Lyd	Min. 1 x 63A/ 400V	Uttak må være lett tilgjengelig på begge sider av scenen.
	Mer enn 2 x 32A/ 400V	
Strøm Lys	Mer enn 3 x 63A 400V	Uttak må være lett tilgjengelig på begge sider av scenen. I tillegg anbefaler vi powerlock i nærheten av sceneområdet for større produksjoner.
Prod. Strøm	Min. 0,5 x 16A pr. kvm/ 230V	Rikelig med uttak plasseres iht. lokalets størrelse.

Inndekning

Viktig at inndekningen er beregnet ut ifra salens utforming og sett i et langsiktig perspektiv, det billigste alternativet er ikke alltid godt nok. Vi har en god erfaring med fløyel med en tetthet mellom 400 – 650 g/m². Viktig at all inndekning kjøpes samtidig, da fargen kan variere i forskjellige produksjonsrunder. Molton er dårlige alternativ med tanke på støv og scenens inn klima. All inndekning må selvsagt være brannimpregnert.

Hva	Mål	Kommentar
Bein	Beregnes ut ifra salens utforming.	Sort fløyel av god kvalitet, mellom 400 – 650 g/m ² Min. 2 m bredde, viktig at inndekningen er beregnet i forhold til salen og innsyn.
Kapper	Beregnes ut ifra salens utforming.	Sort fløyel av god kvalitet, mellom 400 – 650 g/m ² Min. 3 m høyde, viktig at inndekningen er beregnet i forhold til salen og innsyn, samt scenehøyde.
Forteppe		Et sort forteppe eller proscenieteppe er å foretrekke. Dette for å ikke ødelegge uttrykket på scenen. Salens hovedforteppe kommer i tillegg til dette.
Mellomteppe		Et flyttbart mellomteppe på skinne, eventuelt en kappe som fyller scenerommet, som kan dele av scenen om ønskelig
Andre tepper		Flyttbar hvit horisont.

Salen

Salens utforming

Hva	Mål	Kommentar
Amfi	Dersom det må velges teleskopamfi, anbefales fast amfi bak i salen.	Vær spesielt oppmerksom på akustiske problemer som kan oppstå med faste og mobile amfi. Amfiet må være tilpasset scenens utforming.
Inngangsdører og rømningsveier	Med lys og lydsluser	Bør være lys- og lydsluser mellom foajé og sal slik at ikke dagslys strømmer inn i salen om døren brukes under forestilling
Adkomst scene fra sal	Flyttbare trapper på begge sider av scenen dersom det er høydeforskjell mellom scene og sal.	
Skjult adgang scene/sal		Må være enkelt å ta seg fra bakscene til sal usett for publikum.
Publikumsadgang til sal		Publikum må kunne ha adkomst på begge sider av salen.

Salens tekniske behov

Hva	Mål	Kommentar
Teleslynge	IR system / radiosignal	IR system med hørebyler for definert område i salen. Radiosignal til publikum som har høreapparater med mottagere
Følgespot	Plass til følgespot bak i sal.	Fast plass til følgespot høyre og venstre side bak i sal med en foretrukket vinkel på 45 grader, med god sikt til scenen.
Akustikk		Det må være mulig å justere akustikken i salen og på scenen.
Varme og ventilasjon		Styring av ventilasjon i nærhet av sceneområdet. Viktig med svært lav egenstøy fra ventilasjonsanlegget. Maks 30db ved full drift. Scenen må kunne varmes opp til 23 °C

FOH

Front of house (FOH), eller mikseposisjon, plasseres midt i sal og ikke til sjenanse for publikums sikt. Ønskelig med et godt arbeidsrom for teknikerne som skal jobbe i salen med tanke på ergonomi; sittestillinger, bordhøyde osv. Viktig at teknikerne sitter i samme høyde som publikum for lytting, og at de ser hele scenen.

Plassering av eventuell projektor må tas med, om huset skal ha egen, bør denne være ute av synsfeltet for publikum. Det er viktig å merke seg at produksjoner ofte kommer med egne projektorer som skal dekke full scenebredde og høyde. Det er nødvendig med en hensiktsmessig plass for disse. Tilkobling er beskrevet nedenfor.

All tilkobling mellom scene og mikseposisjon (FOH) bør kunne skje fra begge sidescener. Nedenfor er det kun spesifisert minimumskrav for **en side**.

FOH

Hva	Mål	Kommentar
FOH	Raskt å rigge opp på sted i salen som ikke sjenerer publikum, med gode forhold for lytting og god sikt til hele spilleområdet	Må være sentrert i salen. Faste plasser med kommunikasjonslinjer til sceneområdet. Gode forhold for lytting og sikt til hele scenen (spilleområdet).
Sallys	Må kunne slås av/på fra sceneområde og lyd/lys FOH	Må kunne slås av / på fra scene og lysbordoperatørplass, må kunne styres via DMX eller eksternt panel. Må også kunne oppfylle krav om arbeidslys til vask / rigg osv.
Lyd	-4 stk. cat 7, direktelinjer fra sceneområde til FOH, maks 60 – 70 m med Rj45-kontakt i begge ender. -Rikelig med Rj45-kontakter og Cat 7 linjer med tilknytning til patch. -Analog XLR -patch mellom sal og FOH. Min. 32 linjer. - Min. 1 stk. fiberoptisk kabel.	Viktig at det finnes tilkoblingsmuligheter for beskrevne linjer og kontakter på begge sider av scenen.
Lys	-4 stk. Cat 7, direktelinjer fra sceneområde til FOH, maks 60 – 70 m med Rj45-kontakt i begge ender. -Rikelig med Rj45 kontakter og Cat 7 linjer med tilknytning til patch.	Viktig at det finnes tilkoblingsmuligheter for beskrevne linjer og kontakter på begge sider av scenen.
Video	Min. 2 stk. 75 ohm coaxial-kabel for SDI-signal. Min. 2 stk. fiberoptisk kabel. -4 stk. Cat 7, direktelinjer fra sceneområde til FOH, maks 60 – 70 m med Rj45-kontakt i begge ender.	Til projektorplassering og / eller ved mikseposisjon ved FOH.
Regiplass i sal.		Skal være muligheter for nettverk og signal til regiplass midt i sal, samt strøm
Strøm FOH	Min. 10 x 16A/ 230V	Rikelig med uttak til projektor, lyd og lys. Viktig at lyd har samme jord-potensiale som strømmen til scenen, beskrevet over.

Annet

Hva		Kommentar
Arbeidslys / Vaskelys		Må kunne slås av/på fra sceneområde og FOH
Nøddlys		I henhold til regelverk.
Tilstøtende dører til scene / sal.		Må fortrinnsvis ha lyd- og lyssluse, ikke generere egenstøy fra hengsler eller låssystemer.
Lydisolering		Ta hensyn til støyende aktivitet i tilstøtende rom eller aktivitet utenfor huset.
Toalett		I nærheten av scenen – for krisetilfeller!

Garderober / oppholdsrom

Garderober og oppholdsrom skal fortrinnsvis ligge i nærheten av scenen i samme etasje og ha terskelfri adgang. Det er en fordel om oppholdsrom er utstyrt med vindu for dagslys, men det må kunne blendes, slik at det ikke skaper innsyn og sjenanse.

	Mål	Kommentar
Garderobe	Min. 4 garderober med samlet kapasitet for 20 personer.	Alle garderober må ha tilgang på dusj, toalett og vask. Alle garderober må ha ett sminkespeil pr. person.
Medhør / medsyn for skuespillere og teknikere		Til alle garderober og oppholdsrom, justerbart volum.
Oppholdsrom	Direkte tilknytning scene	I direkte tilknytning til scene. Bør ha kjøleskap, mikrobølgeovn, kaffetrakter, tekoker, bord og stoler. Toalett i nærheten.
Skjult adkomst scene/sal		Det må være adkomst mellom scene og husets foajé uten å måtte gå igjennom salen. <i>Se dører inn til scenen under adkomst sceneområdet.</i>
Kjøkken		Tilgang på kjøkken i nærhet av garderober / scene.
Vask og tørk		Tilgang på vaskemaskin og tørketrommel for kostymer.
Koblingspunkter		Tilgang på Rj45-kontakter med Cat 7 til husets patch for ekstra tilkobling til medhør, link, etc.